

Örgütsel ?kiyüzlülük Ölçe?i (Organizational Hypocrisy Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Örgütsel ?kiyüzlülük Ölçe?i (*Organizational Hypocrisy Scale*). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28260>

Özet

Örgütsel İkiyüzlülük Ölçeği (ÖİÖ), kurumların beyan ettikleri değerler, misyonlar ve politikalar ile fiili uygulamaları arasındaki algılanan tutarsızlığı ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle eğitim kurumları bağlamında, okulların "söylediklerini yapıp yapmadıkları" değerlendirilmeye odaklanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi ve geçerlik çalışmaları için detaylar, Kızılcıoğlu, Yılmaz-Kızılcıoğlu ve Karadağ (2019) tarafından yayımlanan kapsamlı bir araştırmada sunulmuştur. Bu araç, kurumsal güvenin ve çalışan memnuniyetinin anlaşılmasından önce kritik öneme sahip olan örgütün ikiyüzlülük seviyesini ölçmeyi hedefler.

ÖİÖ'nün geliştirme aşaması, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını sağlamak için titizlikle yürütülmüştür. Ölçek, yöneticilerin ve çalışanların, organizasyonun etik standartlara ve vaatlere ne ölçüde uyduğunu değerlendirmelerine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel İkiyüzlülük, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Eğitim Yönetimi, Kurumsal Davranış, Liderlik.

Yazarlar

Gökhan Kızılcıoğlu, Derya Yılmaz-Kızılcıoğlu, Ercan Karadağ.

Amaç

Örgütsel İkiyüzlülük Ölçeği'nin temel amacı, organizasyonel davranış literatüründe önemli bir yer tutan örgüt kültürü ve etik algısı arasındaki boşluğu nicel olarak ölçebilen geçerli ve güvenilir bir enstrüman sunmaktır. Bu ölçek, özellikle eğitim sektöründe, okulların resmi söylemleri ile günlük operasyonel gerçeklikleri arasındaki çelişkileri belirlemeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, araştırmacılara ve yöneticilere, ikiyüzlülük algısının çalışanların motivasyonu, örgütsel bağlılık ve iş tatmini üzerindeki olumsuz etkilerini inceleme fırsatı sunar. Geliştirme çalışması, ölçeğin farklı örgütsel bağlamlarda da uygulanabilirliğini test etmek için sağlam bir zemin oluşturmuştur.

Yapı (Construct)

Ölçek, temel olarak Örgütsel İkiyüzlülük yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle iki temel boyut etrafında şekillenir: Birincisi, organizasyonun ilan ettiği değerler ve normlar (söylenenler); ikincisi ise organizasyonun fiili eylemleri ve kararları (yapılanlar). İkiyüzlülük, bu iki boyut arasındaki algılanan tutarsızlık derecesidir.

Örgütsel ikiyüzlülük, çalışanlar tarafından algılandığında, örgütsel güveni ciddi şekilde tehdit eden ve etik iklimi olumsuz etkileyen kritik bir sosyal olgudur. Bu ölçek, bu algının şiddetini ve boyutların yakalamayı hedeflerken, muhtemelen davranışsal ve iletişimsel tutarsızlıklar gibi alt boyutları içermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması, yapısal geçerlik kanıtlarını sunmuştur. Yapılan analizlerde, ölçeğin teorik olarak öngörülen yapıya uygun olduğu ve ölçmek istediği yapıyla ilgili yapılardan ayrıştığını edebildiği gösterilmiştir.

Özellikle, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısının veriyle uyumu incelenmiş ve kabul edilebilir uyum indeksleri elde edilmiştir. Bu durum, Örgütsel İkiyüzlülük Ölçeği'nin kuramsal yapıyla doğru bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, iç tutarlılığının yüksek olduğunu ortaya koymuştur. İç tutarlılık, genellikle Cronbach Alfa katsayısıyla değerlendirilir ve bu katsayının kabul edilebilir düzeyde olması, ölçek maddelerinin aynı yapıyla tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlar.

Geliştirme çalışmasında elde edilen yüksek güvenilirlik değerleri, Ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verebileceğini ve ölçüm hatalarının düşük olduğunu işaret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanılması için sağlam bir zemin sağlar.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla hem Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak için kullanılmış, bu da örgütsel ikiyüzlülüğün farklı yönlerini kapsayan alt boyutların varlığını göstermiştir.

DFA ise elde edilen faktör yapısının (muhtemelen iki veya üç faktörlü bir yapı) teorik modele ne kadar uyduğunu test etmiştir. Çalışma, ölçeğin iyi tanımlanmış faktör yüklerine sahip olduğunu ve faktörler arası korelasyonların yapısal ayrışmayı desteklediğini göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Development)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Tam puanlama bilgisi eksiktir, ancak tipik olarak 5 veya 7

noktalı Likert formatı kullanılır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Kurumu Çalışanları (Öğretmenler, Yöneticiler, Personel)

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Ölçek, ilk olarak Türkiye'deki okullarda görev yapan eğitim çalışanları üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Organizational Hypocrisy Scale, Güvenirlilik, Geçerlik, Eğitim Politikası, Örgütsel Davranış, Örgütsel Adalet.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlaması: Yayın referansında belirtilmemiştir.

Bağlantı Kurulu E-posta Adresleri: Sorumlu yazar için: gkilicoglu@ogu.edu.tr

Yayın Adresi: Gökhan Kılıçoğlu (Anadolu Üniversitesi veya Osmangazi Üniversitesi, Türkiye - Tam adres bilgisi referansta belirtilmemiştir).

İzinler, Ücretler ve Test Yılı

Test Yılı: 2017 (Makale sunum yılı) / 2019 (Makale yayını yılı)

İzinler ve Kullanım Ücreti: Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir. Ticari kullanım için izinler telif hakkı sahibine aittir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: orgutsel-ikiyuzluluk-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Kılıçoğlu, G., Yılmaz-Kılıçoğlu, D. & Karadağ, E. (2019). Do schools fail to "walk their talk"?

Development and validation of a scale measuring organizational hypocrisy. *Leadership and Policy in Schools*, 18(1), 52-82. doi: 10.1080/15700763.2017.1371762

Örgütsel ?kiyüzlülük Ölçe?i (Organizational Hypocrisy Scale) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelerin tam listesi için lütfen yukar?da belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazar Gökhan K?l?ço?lu ile ileti?ime geçiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM